

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

Ι. Στην έντονη πίεση που ασκούν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων για ανώτερους μισθούς και δικαιότερη συμμετοχή στον κοινωνικό πλούτο, ή επίσημη κυβερνητική πολιτική εκδηλώθηκε, αφ' ενός με τη χορήγηση όρισμένων παροχών πολύ κάτω από όσα διεκδικούσαν οι εργαζόμενοι, αφ' άλλου δε συνέδεσε την αύξηση των μισθών από μακροπρόθεσμη άποψη, με την άνοδο της παραγωγικότητας. Από την άποψη αυτή χαρακτηριστική είναι η δήλωση του κ. Στεφανόπουλου αντιπροέδρου της κυβέρνησης ότι: «Έφεξης, όμως, μετά την πρώτην αυτήν αποκατάστασιν μιάς στοιχειώδους εισοδηματικής ισορροπίας, αι παροχαι προς τας λαϊκάς και παραγωγικάς τάξεις θα περιορίζονται άπαραιτήτως έντος των όρίων που διαγράφει ή αύξησις της παραγωγής και της παραγωγικότητος». (Δηλώσεις προς την «Ακρόπολη», 2.5.1965).

Η σύνδεση του μισθοῦ με την παραγωγικότητα, δέν έχει μόνο οικονομική, μά και πολιτική σημασία. Γίνεται μάλιστα και προσπάθεια να στηριχθεί επίσημονικά ή θέση αυτή. Το βασικό έπιχείρημα είναι το έξης: Έκφράζεται ή άποψη ότι ή άνισόρροπη διαδικασία της ανάπτυξης που υπάρχει στην Ελλάδα, δέν όφείλεται σε λόγους που έχουν σχέση με τη φύση του συστήματος ή με την οικονομική πολιτική του φορέα που άσκει την έξουσία, αλλά με το ότι οι έσωτερικές πηγές είναι άνεπαρκείς για να ίκανοποιήσουν την αυξανόμενη χρηματική ζήτηση που προέκυψε από την αύξηση των εισοδημάτων. Κατά συνέπεια, για να υπάρξει άρμονία μεταξύ των διαθέσιμων πόρων και της κατανάλωσης, δέ μένει τίποτα άλλο παρά να διατηρηθεί το σημερινό επίπεδο των μισθών άμετακίνητο.

ΙΙ. Προτού αναλύσουμε την άποψη αυτή, αναφέρουμε ότι κατά την διάρκεια Ιανουαρίου 1962 - 1964, τα πραγματικά ήμερομίσθια αυξήθηκαν κατά 8,7%, ένω σύμφωνα με τα άμφισβητούμενα στοιχεία της ΕΣΥΕ μόνον τα κέρδη των Α.Ε. αυξήθηκαν κατά 14%. Την ίδια δηλ. περίοδο τα κέρδη υπερδιπλασιάσθηκαν (άπό 691,5 έκατομ. φθάνουν τα 1.514,4 έκατ. δρχ.). Και είναι γνωστές και οι άπόψεις του Κέντρου Οικονομικών Έρευνών που αναφέρουν ότι ή αύξηση των μισθών και ήμερομισθίων είναι κατώτερη από την άνοδο της παραγωγικότητας.

Μπορεί κατ' αρχήν να δοθεί μια εύκολη άπάντηση στους ίσχυρισμούς της κυβέρνησης, χωρίς να γίνει άναφορά σε σύνθετα οικονομικά μεγέθη. Ο μισθός μπορεί ν' αυξηθεί με βάση το μετριοπαθές ποσοστό που ζητούν οι εργαζόμενοι, χωρίς τον κίνδυνο πληθωρισμού, έφ' όσον γίνει μια πραγματική μεταφορά διαθέσιμων πόρων από τα άνωτερα εισοδήματα προς τα κατώτερα. Η κυβέρνηση όμως έφαρμόζοντας ταξικά κριτήρια, θεωρεί τη σημερινή κατανομή του εισοδήματος σαν άμετάθετη και έφαρμόζει την εύκολη λύση που είναι ή ουσιαστική καθήλωση των άποδοχών των λαϊκών τάξεων, ή όποία και την άποταμίευση

δὲν μειώνει καὶ τὴν κατανάλωση τῶν ἀνώτερων τάξεων δὲν περιορίζει. Ἄλλὰ ἡ λύση αὐτὴ ποὺ ἀποσκοπεῖ νὰ ἐφαρμόσει ἀντιπληθωριστικὴ πολιτικὴ μὲ στόχο τὴν καθήλωση τῶν πενιχρῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐργαζομένων, εἶναι ὄχι μόνον ἀντιπαραγωγικὴ, ἀλλὰ καὶ βαθιὰ ἀντικοινωνικὴ.

Φυσικά, ἡ ἐργατικὴ τάξη σὲ καμιά περίπτωση δὲν ἀποδέχεται σὰν «ἀμετακίνητη» τὴ σημερινὴ ποσότητα τῶν «φυσικῶν» πόρων ποὺ νέμεται μιὰ ἐλάχιστη μειωσιμότητα, ἀλλὰ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ τροποποιήσει τὴ σχέση αὐτὴ πρὸς ὄφελος τῶν λαϊκῶν μαζῶν.

III. Χρειάζεται ὅμως καὶ μιὰ βαθύτερη ἀνάλυση τῆς εἰσοδηματικῆς πολιτικῆς ποὺ ἐφαρμόζουν τόσο οἱ κυβερνήσεις τῆς Δεξιᾶς, ὅσο καὶ ἡ σημερινὴ τοῦ Κέντρου. Ὑπάρχουν ὀρισμένες ἀπόψεις ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι μιὰ διαφορετικὴ κατανομή τῶν διαθέσιμων πόρων πρὸς ὄφελος τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, γιατί ἔτσι θὰ περιορίζονταν τὰ κέρδη, καὶ ἐφ' ὅσον γίνῃ αὐτό, θὰ περιοριστοῦν οἱ ἐπενδύσεις καὶ κατὰ συνέπεια, σὲ τελευταία ἀνάλυση, καὶ οἱ ἴδιοι οἱ φυσικοὶ πόροι. Ἐδῶ πρέπει νὰ κάνουμε διάκριση μεταξύ τῶν συγκυριακῶν καὶ μακροπρόθεσμων προβλημάτων τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας. Δύο μπορεῖ νὰ εἶναι οἱ ἐξηγήσεις. Ἡ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει σήμερα ἡ οἰκονομία μας εἶναι συγκυριακά, ὅποτε μπορούμε νὰ συζητήσουμε γιὰ τὴν λήψη ὀρισμένων μέτρων, ἢ τὰ προβλήματα ποὺ ἐμφανίστηκαν καὶ ποὺ ὁ τύπος διαρκῶς ἐπεσήμαινε τὸ τελευταῖο διάστημα (πληθωριστικὲς πιέσεις, ἄνοδος τιμῶν, μεγάλο ἔλλειμμα ἰσοζυγίου πληρωμῶν κλπ.), πάνω ἀπὸ τίς κυκλικὲς ταλαντεύσεις, βασικά εἶναι προβλήματα μακροπρόθεσμα, διαρθρωτικὰ τοῦ συστήματος καὶ κατὰ συνέπεια κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ πρίσμα πρέπει ν' ἀντιμετωπιστοῦν. Ὅταν θελήσουμε ν' ἀντιμετωπίσουμε τὴν κρίση ποὺ χαρακτηρίζει τὴν πολιτικὴ τῆς Ε.Κ. ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μάλιστα τῆς ἐξάσκησης τοῦ ἀντιπολιτευτικοῦ ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Δεξιᾶς καὶ σήμερα ποὺ ἀσκεῖ τὴν ἐξουσία σὰν κυβέρνησις, ἂν δὲν θέλουμε νὰ τὴν περιορίσουμε στὴν ἀνεπάρκεια τῶν ἀνθρώπων, ἢ στὴν ἴδια τὴν τακτικὴ ποὺ ἀκολουθεῖ, θὰ δοῦμε ὅτι οἱ δυσκολίες ποὺ παρουσιάζονται σήμερα στὴν οἰκονομικὴ κατάσταση, ἔβγαλαν στὴν ἐπιφάνεια ἓνα θεμελιώδες πρόβλημα. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἐκφράζει τὴν αὐξανόμενη θέληση τῶν καπιταλιστικῶν μινωπωλιακῶν ὁμάδων ποὺ κυριαρχοῦν στὴν Ἑλλάδα, νὰ κατευθύνουν καὶ νὰ προσανατολίσουν ὀλόκληρο τὸν ἐθνικὸ πλοῦτο, τὸ ἐπίπεδο καὶ τὴν ποιότητα τῆς κατανάλωσης, σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά τους. Πρόκειται γιὰ μιὰ πολιτικὴ ποὺ ἀντικειμενικὰ ἀποβλέπει νὰ διαιωνίσει ἀπὸ μακροπρόθεσμη ἄποψη τὴν οἰκονομικὴ καθυστέρηση καὶ κατὰ συνέπεια νὰ ματαιώσῃ τὴ γοργὴ ἄνοδο τῆς ἐθνικῆς παραγωγικότητας. Ἡ ἀδυναμία ποὺ ὑπάρχει στὴν ἐπίσημη πολιτικὴ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς διαφορετικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἐκφράζεται μὲ τὰ μέτρα ποὺ παίρνει γιὰ νὰ καθλώσῃ τοὺς μισθοὺς. Μὰ τὸ πρόβλημα δὲν λύνεται μὲ τὴν καθήλωση τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐργαζομένων, προκειμένου ν' ἀπομακρυνθεῖ ὁ κίνδυνος πληθωρισμοῦ, μὰ μὲ ἄμεσα μέτρα ποὺ ν' ἀποβλέπουν στὴν αὐξηση τῆς παραγωγικότητας τῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν καθυστερημένων περιοχῶν. Ἐδῶ ὑπηρετεῖται ὅμως τὸ πρόβλημα τοῦ ἐλέγχου τοῦ μηχανισμοῦ τῆς συσσώρευσης καὶ τῆς κατεύθυνσης τῆς ἀποταμίευσης. Ἐφ' ὅσον οἱ ἐπενδύσεις ἀφήνονται ν' ἀκολουθοῦν τοὺς νόμους τῆς ἀγορᾶς, ἡ κατεύθυνσή τους στρέφεται (ὅπως ἀποδείχνουν τὰ στοιχεῖα) στὴν παραγωγή καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Μία τέτοια ὅμως κατεύθυνση ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ ἐπεκτείνει τὸν τομέα τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ νὰ καθλώνῃ τὴν ἐθνικὴ παραγωγικότητα σὲ πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα. Κατὰ συνέπεια οἱ ἐργαζόμενοι σὲ καμιά περίπτωση δὲν μποροῦν ν' ἀποδεχθοῦν τὴ σύνδεση τοῦ μισθοῦ μὲ τὴν ἔννοια τῆς παραγωγικότητας, ὅπως τὴν κατανοεῖ ἡ ἐπίσημη πολιτικὴ. Ἀντίθετα μάλιστα, ἡ πίεση γιὰ καλύτερους μισθοὺς ἀποτελεῖ παράγοντα ποὺ ἀντικειμενικὰ διευκολύνει τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη.

Ἀπὸ βραχυπρόθεσμη ἄποψη, ἴσως νὰ εἶναι ἐπιτρεπτό νὰ μιλάμε γιὰ «φυσικοὺς» πόρους σὰν κάτι τὸ «δοσμένο», τὸ ἀμετακίνητο, γιατί πραγματικὰ σὲ μικρὴ περίοδο δύσκολα μπορεῖ νὰ ἐπιδράσουν τὰ ἐφαρμοζόμενα μέτρα, αὐξάνοντας τοὺς διαθέσιμους πόρους. Ἄλλὰ μακροπρόθεσμα, μιὰ ἀνάλογη θέση εἶναι

άπαραδέκτη, γιατί τότε τὸ κύριο πρόβλημα (ἂν καὶ ὄχι τὸ μοναδικὸ) εἶναι ἐκεῖνο ποῦ τείνει νὰ ἐξασφαλίσει μιὰ ταχύτερη ἄνοδο τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τέτοια ὅμως πολιτικὴ δὲν ἐφαρμόζεται, καὶ κατὰ συνέπεια ὅταν ἡ πολιτικὴ τῆς κυβέρ- νησης ἀντιμετωπισθεῖ μακροπρόθεσμα, τότε τὰ ἐπιχειρήματα γιὰ τὴ σχέση μισθῶν καὶ παραγωγικότητας πέφτουν στὸ κενό. Γιὰ ν' αὐξήσουμε τώρα τοὺς ἐθνικοὺς πόρους στὴ σημερινὴ φάση τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης (φάση μιᾶς ὑπανάπτυκτης χώρας ποῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ξένο κεφάλαιο) δὲν ὑπάρχει παρὰ ἓνας δρόμος: Νὰ πραγματοποιηθοῦν διαρθρωτικὲς ἀλλαγές, ποῦ ἀποβλέπουν στὴν ἄνοδο τῆς ἐθνικῆς παραγωγικότητας. Πρόκειται γιὰ μιὰ παραγωγικότητα ποῦ προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ἐφαρμογῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, τῆς νέας τεχνικῆς, ποῦ συνδέεται μὲ τὴν ἀναδιάρθρωση τοῦ πιστωτικοῦ συστήματος, τῆς κατανομῆς καὶ ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, τὴ διάρθρωση τῆς ἐλληνικῆς ἀγορᾶς τὴν ὁποία κατευθύνουν τὰ μονοπώλια, τὴν ἐπαγγελματικὴ ἱκανότητα τῆς ἐργατικῆς δύναμης (τεχνικὴ ἐκπαίδευση, εἰδίκευση) κλπ.

Ἄλλὰ ἐφ' ὅσον τὸ πρόβλημα εἶναι ἐκεῖνο τῆς ἀνόδου τῆς ἐθνικῆς παραγω- γικότητας, φαίνεται ἀμέσως τὸ λάθος (ἢ ὁ δόλος) τοῦ ἐπίσημου φορέα ποῦ προσπαθεῖ ν' ἀντιμετωπίσει τὸ πρόβλημα, περιορίζοντας τὶς συνδικαλιστικὲς διεκδικήσεις, συνδέοντας μὲ μηχανικὸ τρόπο τοὺς μισθοὺς μὲ τὸ «δοσμένο» ἐπί- πεδο τῆς παραγωγικότητας. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο οἱ ἐργαζόμενοι ὑποστη- ρίζουν μιὰν διαδικασίαν οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης ποῦ θὰ λύσει ὀργανικὰ τὸ πρό- βλημα τῆς παραγωγικότητας. Καὶ εἶναι ἐπίσης γνωστὸ ὅτι οἱ διεκδικητικοὶ ἀγῶ- νες τῶν ἐργαζομένων ἀποτελοῦν συνθήκη ἀπαραίτητη γιὰ νὰ κατευθυνθεῖ ἡ ἴδια ἢ τεχνολογικὴ πρόοδος σὲ μιὰ ἐπιλογή ἐπενδύσεων ποῦ ἀποβλέπουν ν' ἀλλάξουν τὴ σημερινὴ διάρθρωση καὶ ν' ἀνεβάσουν τὴν παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας. Φυσικὰ σχέση μισθῶν καὶ παραγωγικότητας ὑπάρχει καὶ βασίζεται στὸ γεγο- νὸς ὅτι οἱ ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων ἀποτελοῦν σοβαρὸ παράγοντα ποῦ ἐνισχύει τὴν ἄνοδο τῆς παραγωγικότητας. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ὅτι ἡ εἰσοδηματικὴ πολιτικὴ ποῦ ἀνακοίνωσε ἡ Ε.Κ. βρίσκεται σὲ πλήρη ἄρμονία μὲ τὰ ἀνεπτυγμένα κράτη τῆς Ε.Ο.Κ. (καὶ μὲ τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς πολιτικῆς αὐτῆς Hallstein) γιὰ τὴν ἄνοδο τῆς παραγωγικότητας ποῦ ἀποβλέπει νὰ βγάλει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ὑπανάπτυξη, δημιουργώντας μελλοντικὲς συναγωνιστικὲς προϋποθέσεις μὲ τὴν ἐμφάνισή μας στὴ διεθνὴ ἀγορά, ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ διε- θνοῦς μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου.

Ἐδῶ πάλι μπορεῖ νὰ ἐμφανιστεῖ ἀντίρρηση, ἔστω κι ἂν τὰ παραπάνω γίνουν ἀποδεκτά, γιὰ τὸ πῶς θὰ λυθεῖ τὸ πρόβλημα τῆς χρηματοδότησης τῶν ἐπενδύ- σεων ποῦ εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ἄνοδο τῆς παραγωγικότητας. Ἐμφανίζεται καὶ πάλι ἡ ἄποψη, ὅτι ὑπάρχει ἀδυναμία νὰ μεταφερθοῦν οἱ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι ἀπὸ μιὰ τάξη σ' ἄλλη, γιὰ τὴν ἔτσι θὰ μειωθοῦν τὰ κέρδη καὶ κατὰ συνέ- πεια καὶ οἱ ἐπενδύσεις. Χωρὶς ἀμφιβολία, στὴν περίπτωσιν αὐτὴ τίθεται τὸ πρόβλημα τῶν ἐπενδύσεων. Ἄλλὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τίθεται ἀπὸ μακροπρόθεσμη ἄποψη, σὰν πρόβλημα δημόσιας συσσώρευσης, ἐπειδὴ εἶναι δοσμένο ὅτι μόνο μιὰ κρατικὴ ἐπέμβαση μπορεῖ ν' ἀντιμετωπίσει μιὰ ὀρισμένη μορφή ἐπενδύσεων, ποῦ συνδέεται μὲ τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας.

Σὰ δεύτερο πρόβλημα τίθεται ὁ προσανατολισμὸς τῶν ἐπενδύσεων. Τὸ λά-θος ἐδῶ (ἢ ὁ δόλος) βρίσκεται στὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ἐκεῖνο ποῦ δὲν πάει στοὺς μισθοὺς καὶ πάει στὰ κέρδη (ἢ καλύτερα μονοπωλιακὰ ὑπερκέρδη) διατίθεται γιὰ ἐπενδύσεις καὶ μάλιστα παραγωγικές. Εἶναι γνωστὸ στὸν ἐλληνικὸ λαό, ὅτι μιὰ μικρὴ μειοψηφία νέμεται τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος προβαίνοντας σὲ ὑπερπολυτελὴ καὶ ἀντιπαραγωγικὴ κατανάλωσιν (βίλλες, οἰ- κοδομές, φυγαδεύσεις κεφαλαίων, παρασιτισμὸς κλπ.). Γνωστὴ ἐπίσης εἶναι ἡ σημασία ποῦ ἔχει ἡ σωστὴ διάρθρωση τῶν ἐπενδύσεων (ἐθνικὰ, τοπικὰ) γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας καὶ τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ ἐργατικοῦ πλεονάσμα-τος. Ὀλόκληρη ἡ «δυναμικὴ» τοῦ συστήματος καθορίζεται ἀπὸ τὴν ὀρθολογιστικὴν διάρθρωσιν τῶν ἐπενδύσεων. Κατὰ συνέπεια ἔχει σημασία τί ποσὸν διατίθεται γιὰ παραγωγικὲς ἐπενδύσεις καὶ τί ὄχι. Καὶ ἀπὸ αὐτὴ λοιπὸν τὴν ὀπτικὴν γωνία

ἂν ἀντιμετωπιστεῖ τὸ πρόβλημα, ἡ ἐπίσημη πολιτικὴ ποὺ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν ἐργατικὴ τάξη ν' ἀρνηθεῖ τοὺς διεκδικητικούς της ἀγῶνες γιὰ ὑψηλότερα ἡμερομίσθια, ἐμφανίζεται νὰ εἶναι ἀντιπαραγωγικὴ, γιὰ τὸσο βραχυπρόθεσμα, ὅσο καὶ μακροπρόθεσμα, σημαίνει ἄρνηση ἀπὸ τὸ κράτος, ν' ἀντιμετωπίσει σωστὰ τὸ πρόβλημα τῶν ἐπενδύσεων μὲ τὰ μέσα ποὺ κατέχει στὴ διάθεσή του.

Ἡ ἄρνηση αὐτὴ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ δυσκολεύει τὴν ταχεῖα ἀνάπτυξη τῶν ἐπενδύσεων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συνεχίζεται ἡ καθυστέρηση καὶ ἀκόμα περισσότερο νὰ μὴν διαγράφονται σαφεῖς προοπτικὲς γιὰ μιὰ σχεδιασμένη ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

Ἄλλὰ μήπως αὐτὸ δὲ σημαίνει ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν ἐπενδύσεων θέτει τὴν ἴδια τὴ μορφή τῆς ἐπέμβασης καὶ τὴ λύση ποὺ ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικότητας;

Φυσικὰ δὲν εἶναι εὐκόλο ν' ἀντιμετωπιστεῖ ἓνα τέτοιο πρόβλημα. Πρόσοδοι, κέρδη, ὑπερκέρδη, συνδέονται στενὰ καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ κτυπηθοῦν οἱ παράγοντες αὐτοί, χωρὶς μιὰν ὀργανικὴ καὶ σωστὴ ἐπέμβαση πάνω στὴν σημερινὴ διαδικασία τῆς συσσώρευσης καὶ στὸν μηχανισμό τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης.

Ἄλλὰ ἐπειδὴ τὸ πρόβλημα εἶναι πραγματικὰ δύσκολο καὶ συνδέεται μὲ ὀργανωμένα συμφέροντα, εἶναι ἀνάγκη ἡ λύση του νὰ βασίζεται πάνω στὶς κοινωνικὲς τάξεις ποὺ εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη. Καὶ μιὰ πραγματικὴ «ἀναπτυξιακὴ» πολιτικὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πρέπει ν' ἀποβλέπει στὴ μεταφορὰ τοῦ κόστους τῆς ἀνάπτυξης πάνω στὰ κέρδη καὶ ὄχι πάνω στοὺς μισθοὺς. Αὐτὸ φυσικὰ προϋποθέτει ὅτι ἡ ἐπίσημη πολιτικὴ, δὲ μπορεῖ ν' ἀποβλέπει στὴν ἐνσωμάτωση τῶν διεκδικήσεων τῶν ἐργαζομένων σύμφωνα μὲ τὴν μονοπωλιακὴ λογικὴ, ἀλλὰ μὲ τὶς πραγματικὲς οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀνάγκες τῆς χώρας.

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ